

ПОГОДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

24.09.2024 Людмила ЛУЗАН

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»

24.09.2024 Любов Покроєва

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників
за освітньою програмою з теми

«Пріоритетні аспекти викладання предмету «Основи здоров'я»

«Priority aspects of teaching the subject «Basics of health»

Розробники:

Астахова М.С., к.пед.н., зав.кафедри соціально-гуманітарної освіти;

Скрипка К.С., ст. викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти, доктор філософії, магістр соціології управління;

Байназарова О.О., ст. викладач, магістр державного управління, менеджер освіти, тренер НУШ, т.в.о. зав.кафедри виховання й розвитку особистості;

Волкова І.В., ст. викладач, магістр з педагогіки вищої школи, тренер НУШ.

Освітню програму розроблено на основі освітньої програми підвищення кваліфікації за темою «Сучасні освітні технології у викладанні предмету «Основи здоров'я» (24.01.2024)

СХВАЛЕНО

Протокол засідання

кафедри соціально-гуманітарної освіти

20.09.2024 № 2

1.1. Загальні положення

Освітня програма курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників з теми *«Пріоритетні аспекти викладання предмету «Основи здоров'я»* є складовою комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників зі соціальної і здоров'язбережувальної галузі Державного стандарту базової середньої освіти.

Актуальність. Педагогічна спільнота України працює в умовах нових викликів: кожний учитель переживає труднощі воєнного часу. А ще продовжує виконувати споконвічну гуманітарну місію: забезпечує навчання, виховання й розвиток дітей – найуразливішої категорії населення країни. Турбуючись про сьогодення наших дітей, ми піклуємося про майбутнє нашого народу, країни, Української держави.

Вивчення предмету «Основи здоров'я» здійснюється за навчальною програмою (затверджена і надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 №698). Проте відповідно до умов воєнного стану до навчальної програми були внесені зміни та доповнення, які направлені на формування компетентностей та дозволяють зберегти життя та здоров'я на окупованих, звільнених та підконтрольних Україні територіях. Особливістю змін у програмі є та обставина, що вони стосуються тих самих тем у кожному з класів. Це виправдано та необхідно з точки зору того, що дані компетентності необхідно засвоїти учням всіх вікових груп якомога швидше.

Це обумовило розробку освітньої програми «Пріоритетні аспекти викладання предмету «Основи здоров'я», яка призначена для підвищення кваліфікації вчителів, для яких інтегрований курс «Основи здоров'я», є другим (не за фахом) предметом, і вчителі мають бути підготовленими до навчання здобувачів освіти з цього предмета в різних форматах навчання.

1.1. Мета й завдання

Метою курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників є вдосконалення загальних та професійних компетентностей учителів щодо організації освітнього процесу на уроках предмету «Основи здоров'я».

Мета досягається шляхом вирішення таких завдань:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і методики навчання здоров'я, безпеки в умовах Нової української школи, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей учителів закладів загальної середньої освіти;

- удосконалити вміння вчителів організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ та відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку.

1.2. Форма навчання – дистанційна, очно-дистанційна.

1.3. Структура освітньої програми

МОДУЛЬ 1. Сучасні нормативні вимоги та актуальні аспекти організації освітнього процесу.

МОДУЛЬ 2. Особливості застосування сучасних освітніх технологій у практиках предмету «Основи здоров'я».

МОДУЛЬ 3. Діагностико-аналітичний.

1.4. Очікувані результати

МОДУЛЬ 1. Сучасні нормативні вимоги та актуальні аспекти організації освітнього процесу.

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- міжнародних нормативно-правових актів щодо сприяння формуванню здорового способу життя;
- загальних підходів до визначення політики сприяння здоров'ю та здоровому способу життя в законодавстві України;
- основних принципів охорони здоров'я в Україні;
- права громадян України на охорону здоров'я;
- складових здоров'язберезувальної компетентності, психосоціальних і спеціальних компетенцій;
- навчально-методичного забезпечення викладання предмету «Основи здоров'я» у відповідності до рекомендацій Міністерства освіти і науки України;
- складових стандарту цифрової компетентності педагога НУШ: базових знань, умінь та навичок;
- основних інтернет-загроз: інтернет-шахрайство (фішинг), спам-розсилки, комп'ютерні віруси та шкідливе програмне забезпечення, «крадіжка особистості» та ін.;
- норм авторського права та доброчесності; правил безпечної роботи в мережі Інтернет.

Уміння:

- дотримуватися принципів освітнього законодавства України щодо охорони здоров'я дітей;
- брати участь у створенні безпечного освітнього середовища;
- формувати здоров'язберезувальну компетентність здобувачів освіти засобами навчального предмета «Основи здоров'я»;

- здійснювати здоров'язбережувальну діяльність за різними складовими здоров'я, застосовуючи інтерактивні методи;
- дотримуватися правил безпеки й конфіденційності в Інтернеті, правил захисту особистої інформації; безпеки користування мобільними пристроями; правил безпечного пошуку інформації;
- застосовувати веб-платформи для організації освітнього процесу у дистанційній формі (Google Classroom, Microsoft Teams); форми визначення рівня сформованості теоретичних знань (відео конференції, форуми, чати, месенжери) у форматі ZOOM або <https://meet.google.com/qtk-hprm-xzf>.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, визнання цінності дитинства;
- плекання здоров'я учнів, їх безпека;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- розвиток особистості та умов для її формування.

МОДУЛЬ 2. Особливості застосування сучасних освітніх технологій у практиках курсу «Основи здоров'я»

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- дидактичних моделей навчання, їх методологічної основи, принципів інтерактивного навчання в Новій українській школі;
- навчально-методичне забезпечення викладання предмету «Основи здоров'я» у відповідності до рекомендацій Міністерства освіти і науки України.
- напрямів та функцій здоров'язбережувальної діяльності педагогів;
- особливостей гнучкого навчання та скафолдингу в закладах загальної середньої освіти;
- особливостей методики проведення уроку інтегрованого курсу «Основи здоров'я», спрямованого на формування усвідомленої поведінки учнів/учениць;
- превентивної складової уроків основ здоров'я;
- соціальної складової здоров'я; чинників, що впливають на соціальне благополуччя людини та правил безпечної поведінки у навколишньому середовищі;
- основ профілактики шкідливих звичок та формування навичок протидії негативним соціальним впливам;
- особливостей психологічної характеристики підліткового віку; ненасильницького спілкування;
- сутності освітньої моделі «5 Е» як навчання через дослідження, складових дослідницької діяльності;
- змісту діяльності педагога та дітей в науково-дослідному навчанні;
- видів і факторів безпеки і небезпеки, принципів та умов безпечної

життєдіяльності, характеристика впливу факторів на здоров'я людини;

- принципів безпеки життєдіяльності, класифікації надзвичайних ситуацій; основних положень законодавства України щодо порятунку і захисту людей у надзвичайних ситуаціях;

- основ формування навичок безпечної поведінки як складової превентивного виховання здобувачів освіти;

- оцінювання в контексті Нового закону України «Про повну загальну середню освіту» та рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти;

- підходів до оцінювання на засадах педагогіки партнерства;

- показників психічного здоров'я в умовах воєнного стану;

- характеристик ментально здорової людини та причин погіршення психічного здоров'я;

- порад щодо безпеки при навчанні онлайн та основних загроз інформаційній безпеці;

- ціннісних орієнтацій особистості як невід'ємної частини сучасного освітнього процесу;

- актуальності екологічної освіти та виховання.

Уміння:

- моделювати, проєктувати та конструювати урок основ здоров'я як складника превентивного простору здобувачів освіти;

- впроваджувати ефективну педагогічну технологію - освіту на основі розвитку життєвих навичок;

- застосовувати інтернет-сервіси для проведення ефективного уроку предмету «Основи здоров'я» в дистанційному форматі;

- розробляти компетентнісно орієнтовані завдання як засіб реалізації компетентнісного підходу на уроках основ здоров'я;

- впроваджувати форми, методи та прийоми освітньої моделі 5Е на уроках основ здоров'я;

- застосовувати інструменти формувального оцінювання навчального поступу вихованців в навчанні за моделлю 5Е;

- інтегрувати в освітній процес уроків практичні завдання, вправи для відпрацювання ключових умінь і навичок щодо збереження соціального здоров'я здобувачів освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- розвиток здатності планувати освітній процес на засадах Концепції Нової української школи;

- партнерська взаємодія та співпраця з суб'єктами освітнього процесу;

- створення кейсів з викладання предмету «Основи здоров'я» з метою підвищення якості викладання та навчання;

- планування освітньої діяльності, самостійної розробки дидактичних матеріалів;

- формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності, виховання ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання.
- створювати психологічно безпечний освітній простір: ситуації успіху, механізми встановлення контакту з дитиною; працювати в команді з усіма учасниками освітнього процесу;
- проводити техніки відновлення, розслаблення, позитивного налаштування (вправи); вікторину «Стрес та відновлення»;
- добирати різні форми корекції та розвитку: відновні тілесні практики, елементи рухової терапії;
- надавати психосоціальну підтримку в кризових умовах/ситуаціях;
- здійснювати особистісну саморегуляцію емоційних станів і почуттів.

1.5. Перелік компетентностей, що може набути та/або розвинути слухач за умови успішного засвоєння програми

1. **Предметно-методична (A2)** – здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов’язкових результатів навчання учнів, здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей, здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання здоров’я, безпеці та добробуту, здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

2. **Здоров’язбережувальна (B2)** – здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров’язбережувальні технології під час освітнього процесу; здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.

КУРИКУЛУМ

за освітньою програмою за темою «Пріоритетні аспекти викладання предмету «Основи здоров’я»»

№ з/п	Назва модуля	К-ть годин
1.	МОДУЛЬ 1. Сучасні нормативні вимоги та актуальні аспекти організації освітнього процесу	6
2.	МОДУЛЬ 2. Особливості застосування сучасних освітніх технологій у практиках курсу «Основи здоров’я»	20
3.	МОДУЛЬ 3. Діагностико-аналітичний	4
	Разом за модулями (годин/кредитів)	30 год/1 кредит

Курикулум є основою для складання навчально-тематичного плану, робочої навчальної програми / РНТП / розкладу навчальних занять, що оприлюднюються на сайті КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти».

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

за освітньою програмою за темою «Пріоритетні аспекти викладання предмету «Основи здоров'я»»

Назва модуля (інваріантна складова)	№ те ми	Назви тем (варіативна складова)	Умовні позначення компетентнос тей, що розвиваються	Усього годин
I. Сучасні нормативні вимоги та актуальні аспекти організації освітнього процесу	1.1	Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини	БЗ.1, ЗК.01, Г1.2, Г2.1, Д.1.1	2
	1.2	Реалізація змісту здоров'язбережувального спрямування при викладанні предмету «Основи здоров'я»	В2.1, В2.1.31, В2.1.У1, В2.3	2
	1.3	Ціннісні орієнтири Нової української школи	ЗК.03, А2.7, А2.7.31, А2.7.У1	2
	Разом годин на модуль			6
II. Особливості застосуванн я сучасних освітніх технологій у практиках курсу «Основи здоров'я»	2.1	Гнучке навчання в закладах загальної середньої освіти: особливості, поради, успішні практики	А2.1, А2.4, А.2.6, А3.2, А3.3, Г1.2, Г2.2	2
	2.2	Урок основ здоров'я як складник превентивного освітнього простору	А2.1, А2.4, А.2.6, А3.2, А3.3, Г1.2, Г2.2	2
	2.3	Актуальні питання розділу програми «Здоров'я та безпека людини». НС – війна	В2.1.32, В2.1.У2	2
	2.4	Критичне мислення як основа ефективної освітньої практики	Г2.2., Г2.2.31, Г2.2.У2	2
	2.5	Справедливе оцінювання – мрії чи реальність	В2.1, В2.1.31, В2.1.У1	2
	2.6	Ефективне використання цифрових сервісів на уроці основ здоров'я	В2.5, В2.5.31, В2.5.32, В2.5.У1	2
	2.7	Цифрова трансформація освіти: роль штучного інтелекту в модернізації освітнього процесу	Б1.1, Б1.1.31	2
	2.8	Інформаційна безпека учасників освітнього процесу	Б1.1, Б1.1.31	2
	2.9	Екологічна грамотність як складова ціннісних орієнтирів сучасної людини	Б1.1, Б1.1.31	2
	2.10	Збереження психічного та соціального здоров'я здобувачів освіти в умовах воєнного стану	Б1.1, Б1.1.31	2
				20

	Разом годин на модуль			
ІІІ. Діагностико-аналітичний	3.1	Настановне заняття. Реєстрація слухачів		2
	3.2	Підсумкове тестування		2
	Разом годин на модуль			4
Усього (годин/кредитів):				30 годин / 1 кредит

ЗМІСТ МОДУЛІВ

МОДУЛЬ 1. Сучасні нормативні вимоги та актуальні аспекти організації освітнього процесу

Тема 1.1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я

Аналіз міжнародних нормативно-правових актів щодо сприяння впровадженню здорового способу життя. Загальні підходи до визначення політики сприяння здоров'ю та здоровому способу життя в законодавстві України. Здоров'я людини в Україні як одне з найголовніших немайнових благ особи.

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Основні принципи охорони здоров'я в Україні. Право громадян України на охорону здоров'я. Забезпечення здорових і безпечних умов життя.

Сімейний кодекс України. Закон України «Про охорону дитинства». Охорона дитинства в Україні як стратегічний загальнонаціональний пріоритет.

Освітнє законодавство України щодо охорони здоров'я дітей. Організація медичного обслуговування в системі освіти. Здоров'я учнів. Безпечне освітнє середовище.

Тема 1.2. Реалізація змісту здоров'язбережувального спрямування при викладанні предмету «Основи здоров'я»

Навчально-методичне забезпечення викладання предмету «Основи здоров'я» у відповідності до рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Напрями та функції здоров'язбережувальної діяльності педагогів. Їх коротка характеристика. Етапи опанування навчальним матеріалом на уроках основ здоров'я.

Фізична складова здоров'я – тематичний огляд змісту у 7 -9 класах.

Практична вправа «Які інтерактивні методи навчання використовуються при навчанні за різними складовими здоров'я (за допомогою сервісу Linoit).

Огляд інтерактивних групових методів при навчанні у 7-9 класах.

Практична вправа «Рефлексія» (за допомогою інструменту Wordwall).

Тема 1.3. Ціннісні орієнтири Нової української школи

Аксіологія – наука про цінності. Класифікації цінностей.

Життєві цінності. Як встановлювати та використовувати свої основні пріоритети.

Цінності у галузі шкільної освіти. Ключова компетентність НУШ - екологічна грамотність і здорове життя.

Закон України «Про освіту» (зі змінами). Соціальна і здоров'язбережувальна компетентність. Складові здоров'язбережувальної компетентності. Психосоціальні компетенції. Спеціальні компетенції.

Ціннісні орієнтири базової середньої освіти: здоров'я та добробут, довіра та безпека.

МОДУЛЬ 2. Особливості застосування сучасних освітніх технологій у практиках курсу «Основи здоров'я»

Тема 2.1. Гнучкі методи навчання. Скафолдинг: надаємо підтримку учням щодо подолання освітніх втрат.

Зміст та особливості гнучкого навчання в закладах загальної середньої освіти. Ключові ознаки та елементи гнучкого навчання. Ітеративний підхід в освітньому процесі. До чого варто бути готовому вчителю під час організації гнучких методів навчання.

Застосування гнучкого навчання в закладах загальної середньої освіти. Брейнстормінг – метод для розвитку критичного мислення. Фронтальні методи навчання. Модель проєктивної технології в освіті.

Скафолдинг: надаємо підтримку учням щодо подолання освітніх втрат. Підтримка педагога в умовах скафолдингу. Інструменти, впровадження яких дозволяє залучити здобувачів освіти до процесу скафолдингу в дистанційному форматі. Засоби для демонстрації навчальних досягнень учнів в умовах скафолдингу.

Освітній кластер «Скафолдинг як стратегія підтримки учнів: генеруємо ідеї разом». Лайфхаки для успішної роботи в режимі скафолдингу. Технологія впровадження скафолдингу. Майбутнє гнучкого навчання.

Тема 2.2. Урок основ здоров'я як складник превентивного освітнього простору

Дидактичні моделі навчання, їх методологічна основа. Принципи інтерактивного навчання в Новій українській школі. Порівняльна характеристика традиційного уроку та уроку НУШ.

Професійні навички вчителя НУШ щодо моделювання, проєктування та конструювання уроку.

Особливості методики проведення уроку інтегрованого курсу «Основи здоров'я», спрямованого на формування усвідомленої поведінки учнів/учениць (відеоконтент).

Превентивна складова уроків основ здоров'я.

Освіта на основі розвитку життєвих навичок – ефективна педагогічна технологія, мета якої - формування здорової і просоціальної особистості.

Інтернет-сервіси, які застосовують для проведення ефективного уроку інтегрованого курсу «Основи здоров'я» в дистанційному форматі».

Компетентнісно орієнтовані завдання як засіб реалізації компетентнісного підходу на уроках основ здоров'я.

Тема 2.3. Актуальні питання розділу програми «Здоров'я та безпека людини». НС- війна

Види і фактори безпеки і небезпеки, принципи та умови безпечної життєдіяльності. Характеристика впливу факторів на здоров'я людини. Екозалежна патологія людини та основні шляхи її профілактики.

Соціальне середовище і здоров'я. Захист від кримінальних небезпек.

Принципи безпеки життєдіяльності. Класифікація надзвичайних ситуацій. Основні принципи порятунку і захисту людей у надзвичайних ситуаціях. Основні положення законодавства України щодо порятунку і захисту людей у надзвичайних ситуаціях.

Вплив природних чинників на здоров'я людини. Небезпеки природного середовища. Вплив техногенного середовища на здоров'я людини. Дії школяра під час виникнення аварійної ситуації. Підручні засоби захисту.

Тема 2.4. Критичне мислення як основа ефективної освітньої практики

Суть поняття «критичне мислення». Ключові характеристики критичного мислення. Навички критичного мислення педагога. Методи розвитку критичного мислення педагога. Співвідношення понять «критичне мислення» і «рефлексивне мислення». Особистісні та професійні аспекти рефлексії. Стратегії та методи розвитку рефлексивної компетентності педагога.

Критичне мислення учня. Стратегії розвитку критичного мислення учнів. Роль вчителя у розвитку критичного мислення школярів. Методи розвитку критичного мислення у процесі навчання. Приклади розвитку критичного мислення на уроках «Здоров'я, безпека та добробут». Рекомендації щодо розвитку критичного мислення.

Тема 2.5. Справедливе оцінювання – мрії чи реальність

Оцінювання в контексті Нового закону України «Про повну загальну середню освіту» та рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. Види порушення академічної доброчесності в школі. Головна мета оцінювання в сучасних умовах. Підходи до оцінювання на засадах педагогіки партнерства.

Два базових види оцінювання в сучасній дидактиці. Основні види оцінювання результатів навчання учнів: формувальне, підсумкове та державна підсумкова атестація. Частотність та процедура проведення оцінювання. Галузеві критерії оцінювання.

Загальні результати, що зазначені в Держстандарті як орієнтири для оцінювання. Оцінювання за групами результатів. Розкриття сутності понять «оцінювання, оцінка, самооцінювання, взаємооцінювання». Досягнення учня як результат власного розвитку, а не порівняння з оцінками однокласників.

Чи тотожні питання: поточне оцінювання та формувальне оцінювання? Дефініція поняття «формувальне оцінювання». Мета та основні принципи

формуального оцінювання. Розкриття кожного принципу формуального оцінювання. Форми формуального оцінювання.

Підсумкова рефлексія. Метод «П'ять пальців».

Тема 2.6. Ефективне використання цифрових сервісів на уроці основ здоров'я

Означення цифрових технологій, ресурсів та сервісів. Основні способи (напрями) використання цифрових технологій (ЦТ) в освітньому процесі.

Поради щодо ефективного застосування ЦТ в навчальній діяльності. Приклади використання цифрових (інформаційно-комунікаційних) технологій на уроці основ здоров'я на конкретних ресурсах: віртуальні дошки, ментальні карти, інфографіка, презентації, інтерактивні вправи та ін. Практичні інструкції щодо роботи з даними сервісами.

Тема 2.7. Цифрова трансформація освіти: роль штучного інтелекту в модернізації освітнього процесу

Нормативно-правове забезпечення. Ресурсні та технологічні можливості впровадження ШІ в освіті, переваги та виклики ШІ в освіті. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні, науковий проєкт «Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні». Дорожня карта з регулювання штучного інтелекту в Україні. Принципи відповідального використання ШІ. Штучний інтелект у науковій діяльності та освіті. Обмеженість штучного інтелекту. Найкращі нейромережі у своїх категоріях. Огляд платформ ШІ. Результати Всеукраїнського дослідження про перспективи ШІ в загальній середній освіті

Статистика використання ресурсів ШІ. Корисні ресурси. Перспективи в освіті. Додаткові курси.

Тема 2.8. Інформаційна безпека учасників освітнього процесу

Загальні поради щодо безпеки при навчанні онлайн. Ризики для здоров'я, розвитку та благополуччям дітей. Основні загрози інформаційній безпеці. Хакерські атаки, розпізнавання шахраїв. Про національний проєкт Кібер Брами. Перевірка інформації. Кібербезпека в освіті. Мінімізація ризику витоку даних, практичні поради. Основні правила кібергігієни. Перевірка інформації. Корисні поради та ресурси.

Тема 2.9. Екологічна грамотність як складова ціннісних орієнтирів сучасної людини

Формування ціннісних орієнтацій особистості – невід'ємна частина сучасного освітнього процесу. Навчання на основі цінностей як ефективний шлях виховання активних, відповідальних, миролюбних, мужніх, чесних, співчутливих і дбайливих громадян.

Актуальність екологічної освіти і виховання. Пошук шляхів гармонізації взаємовідносин людського суспільства й природи. Значення екологічної освіти у

подоланні екологічної кризи.

Формування екологічної грамотності і культури, сприяння інформованості суспільства про екологічну ситуацію в світі, регіоні, на місці проживання. Екологічна компетентність сучасної особистості для ефективного вирішення життєвих проблем. Підпорядкування задоволення потреб людини принципам сталого розвитку. Усвідомлення первинності законів природи по відношенню до соціальних законів, розуміння взаємної залежності та впливу суспільства і природи, власної відповідальності за екологічні проблеми свого регіону і всього світу.

Соціальні та педагогічні чинники формування екологічної компетентності особистості. Розвиток екологічного мислення, світогляду, етики, культури шляхом активної участі у природоохоронних акціях.

Тема 2.9.1. Збереження психічного та соціального здоров'я здобувачів освіти в умовах воєнного стану

Поняття «Здоров'я». Право на здоров'я в умовах війни. Як Ви вважаєте, чому в нормативних документах окремо приділено увагу праву на здоров'я? Що включає право на здоров'я? Право на здоров'я в умовах війни.

Складові здоров'я. Визначення психічного здоров'я. Показники психічного здоров'я. Психічне здоров'я в умовах воєнного стану. Визначення психічного здоров'я. Показники психічного здоров'я. Гармонія і баланс. Характеристики ментально здорової людини.

Причини погіршення психічного здоров'я. Що таке психічні розлади?

Передумови, що можуть підвищувати ризик виникнення психічних захворювань. Травматичний вплив на здоров'я в умовах війни. Дитяча травма в умовах війни. Наявність ресурсів. Проблема з ресурсами.

Соціальне здоров'я підлітків. Формування психосоціального здоров'я в умовах війни. Формування безпечного освітнього простору.

Ознайомлення з техніками відновлення, розслаблення. Перерви і позитивне налаштування (вправи). Переживання психічної травми. Допомога і підтримка. Врахування ознак психосоціального розвитку. Рекомендації експертів.

Вікторина «Стрес та відновлення». Матеріали для використання «Ресурсна скриня». Вправа «Мій настрій». Інструменти для малювання у дистанційному форматі.

МОДУЛЬ 3. Діагностико-аналітичний

3.1 Наставове заняття. Реєстрація слухачів

Реєстрація слухачів. Ознайомлення слухачів з організацією, змістом та умовами проведення курсів підвищення кваліфікації.

3.2 Підсумкове тестування

Підсумкове тестування проводиться з метою визначення базового рівня фахової підготовки слухачів з навчання здоров'я та безпеки.

Рекомендовані джерела

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1392. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249613934>.
5. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти». – [Online]. Доступ HTTP: <http://www.osvita.ua>.
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти». URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/77778/.
7. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 №2736-20 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>.
8. Указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789>.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Безпека життєдіяльності. Нормативні документи для навчальних закладів / упоряд.: М. В. Васильчук, Ю. В. Бадюк. – К. : Основа, 2010. – 1024 с.
2. Василенко Ю.М., Хворостенко І.І. Упровадження дистанційного навчання в післядипломну педагогічну освіту регіону: [науково-методичний посібник]. / Ю.М. Василенко, І.І. Хворостенко. – Харків : ХОНМІБО, 2009. – 194 с.
3. Ващенко Л.С. Основи здоров'я: Книга для вчителя / Л.С. Ващенко, Т.Є. Бойченко – К.: Генеза, ЮНІСЕФ, 2005. – 240 с.
4. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник / В.М. Поліщук. – вид. 3-тє, виправ. – Суми: Університетська книга, 2010. – 352 с.
5. Волкова І.В. Превентивне виховання школярів: методичні рекомендації класному керівнику / І.В. Волкова, О.В. Колісник. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2014. – 260 с.
6. Ворожейкіна О.М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. – Харків: Вид. група «Основа», 2011.
7. Воронцова Т.В, Пономаренко В.С. Основи здоров'я. Посібник для вчителя. - К.: Алатон, 2008. – 264 с.
8. Джерело педагогічних інновацій. Дистанційне оцінювання. Науково-методичний журнал. – Випуск №3 (31). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2020. – 160 с.
9. Джерело педагогічних інновацій. Здоров'язбережувальні технології в навчанні. Науково-методичний журнал. – Випуск №1 (21). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2018 – 244 с.
10. Джерело педагогічних інновацій. Компетентнісний підхід в освіті. Науково-методичний журнал. – Випуск № 3 (19). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017.– 148 с.
11. Духовність і здоров'я. Навчально-методичний посібник / В.М. Оржеховська. – К.: Інститут проблем виховання, 2004. – 168 с.
12. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посібник / Автори-укладачі: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: АПН, 2002. – 136 с.
13. Олена Фідкевич, Валентина Снегірєва. Скафолдинг в системі методів багатомовної освіти <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/665/681>
14. Катерина Скрипка Проектна діяльність як педагогічна технологія впровадження інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти. Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору впродовж життя: зб. Матеріалів Другого Міжнар. Наук. Практ. Web-форуму, м. Київ-Харків, 25-27 берез.2020 р. Харків: УІПА, 2020.С.192-194
15. Використання методу «скафолдинг» для читання та розуміння автентичних текстів на уроках англійської мови <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-metodu-skafolding-dla-citanna-ta-rozuminna-avtenticnih-tekstiv-na-urokah-anglijskoi-movi-389342.html>

16. Ітеративна <https://qalight.ua/baza-znaniy/iterativna-model-iterative-model/>
17. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху : інф.-метод. збірник [упоряд. Г.О. Сиротенко]. – Полтава : ПОІППО, 2006. – 124 с.
18. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики: Науково-метод. посібник / За ред. І.Г. Єрмакова – Запоріжжя: ХНРБЦ, 2006. – 640 с.
19. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4471
20. Капська А.Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю: Навч.-метод. посібник. – К.: УДЦССМ, 2001. – 220 с.
21. Карпач Н.І., Олешак С.П. Особливості розвитку молодіжної участі у волонтерській діяльності / Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб.наук.праць. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – Вип. 18, кн., 2004. – 460 с.
22. Концепція навчання здорового способу життя на засадах розвитку навичок: Інформ.збірка з життєвих навичок / Авт.-упоряд. Марі-Ноель Бело. – К.: Генеза, 2005. – 80 с.
23. Кузьмінський А.І. Технології і техніка шкільного уроку: навч. посібн. / А. І. Кузьмінський, С.В. Омеляненко. – К.: Знання, 2010. – 335 с.
24. Лист Міністерства освіти і науки України від 02.11.2020 №1/9-609 «Щодо організації дистанційного навчання». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-distancijnogo-navchannya>
25. Лист Міністерства освіти і науки України від 27.06.2019 №1/9-414 «Деякі питання щодо створення у 2019/2020 н.р. безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок». URL: <https://imzo.gov.ua/2019/07/02/lyst-mon-vid-27-06-2019-1-9-414-deiaki-pytannia-shcho-odo-stvorennia-u-2019-2020-n-r-bezpechnoho-osvitn-oho-seredovyshcha-formuvannia-v-ditey-ta-uchnivs-koi-molodi-tsinnisnykh-zhyttievykh-navychok/>
26. Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типів) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі (МОН, НАПН України, Інститут спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка)
27. Мій екологічний вибір: навч.-метод. посіб. / Н.Пустовіт, О.Колонькова, О.Пруцакова, Г.Тарасюк, Ю.Солобай. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2016. – 176 с. – С. 168-170.
28. Навички заради здоров'я / Інформаційна серія «Здоров'я в школі» – Київ, ЮНІСЕФ, 2004. – 123 с.
29. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Н.М.Бібік – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 2016 с.
30. Оржеховська В.М., Пилипенко О.І. Превентивна педагогіка. Навчальний посібник. Черкаси: Вид. Чабаненко Ю. – 2007. – 284 с.

31. Основи педагогічного оцінювання: [навчально-методичний посібник] / Т. М. Канівець. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. – 102 с.
32. Покроєва Л. Сучасний урок: традиційні та інноваційні підходи / Л. Покроєва, З. Рябова, О. Байназарова, І. Капустін, С. Ставицький // Директор школи. Бібліотека. – 2008. – №4. – С. 4 – 24.
33. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
34. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід. Методичний посібник. / Андрєєнкова В.Л., Мельничук В.О., Калашник О.А. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 132 с.
35. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу. Навчально-методичний посібник. /Андрєєнкова В. Л., Войцях Т. В., Гриців І. П., Мельничук В. О., Сабліна Н. О., Флярковська О. В.,Харківська Т. А. К., 2023. 149 с.URL:<https://la-strada.org.ua/download/psychosotsialna-pidtrymka-uchasnykiv-osvitnog-o-protsesu>
36. Репродуктивне здоров'я сучасних учнів. Практика і теорія навчання / уклад. І.В. Волкова, О.В. Колісник, І.Г. Сіваченко. – Х.: Основа, 2011. – 127 с.
37. Репродуктивне здоров'я та відповідальна поведінка учнівської молоді. Посібник для тренера./ Укладачі Т. Слободян, М. Гончарова. – Видання друге, оновлене. – Київ: Благодійний фонд «Здоров'я жінки і планування сім'ї», 2018. – 131 с.
38. Степанов О.М. Педагогічна психологія: навч. Посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 416 с. (Серія «Альма-матер»).
39. Словник основних термінів і понять з превентивного виховання / Під заг. ред. доктора пед. наук, професора Оржеховської В.М. /ТзОВ «Тернограф», Тернопіль. – 2007. – 200 с.
40. Страшко С.В., Животовська Л.А. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя // Навчально-методичний посібник. – 2-е вид., переробл. і допов. – Київ: Освіта України, 2006. – 260 с.
41. Теорія поетапного формування розумових дій. https://pidru4niki.com/1806020337162/psihologiya/teoriya_poetapnogo_formuvannya_rozumovih_diy_galperin_1902-1988
42. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / В.М. Кухаренко, С.М. Березенська, К.Л. Бугайчук та ін.; за ред. В.М. Кухаренка – Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016.
43. Учителю предмета «Основи здоров'я»: навчально-методичні матеріали / І.В. Волкова, О.О. Берзіня / Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 132 с.
44. Шарко В.Д. Сучасний урок: технологічний аспект / В. Д. Шарко. – Посібник для вчителів і студентів. – К., 2006. – 220 с.
45. Щербак О. І., Софій Н. З., Бович Б. Ю. Теорія і практика оцінювання навчальних досягнень: Навчально-методичний посібник / За наук. ред. О. І. Щербак. – Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», – 2014. – 136 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>
2. Медіаграмотність. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua>
3. Медіаосвіта і медіаграмотність. URL: <http://www.medialiteracy.org.ua>
4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році: лист Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/metodichni-rekomendaciyi>
5. Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році: лист Міністерства освіти і науки України від 12.09.2023 № 1/13749-23. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-instruktivno-metodichni-rekomendaciyi-shodo-vikladannya-navchalnih-predmetivintegrovanih-kursiv-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>
6. Лист МОН від 14.08.2023 № 1/12038-23 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році». URL: <https://imzo.gov.ua/2023/08/15/lyst-mon-vid-14-08-2023-1-12038-23-pro-pereliky-navchal-noi-literatury-ta-navchal-nykh-prohram-rekomendovanykh-ministerstvom-osvity-i-nauky-ukrainy-dlia-vykorystannia-v-osvitn-omu-protsesi-zakladiv-os/>
7. ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 6 – 9 класи Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти . URL <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
8. Національна бібліотека України для дітей з віртуальною бібліографічною довідкою: URL <http://chl.kiev.ua>
9. Платформа Європейського центру ім. Вергеланда. Програма «Демократична школа» URL <https://e-learning.theewc.org>.
10. TacticMedAid URL <https://www.youtube.com/channel/UC1KWywSYzukCpo5tJT8xnkw>
11. Кейсбук методів і прийомів технології розвитку критичного мислення в Новій українській школі.
URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21285/1/casebook.pdf>
12. Розвиваємо критичне мислення: найкращі методики для школярів.
URL: <https://buki.com.ua/news/krytychne-myslennya-uchniv/>
13. Сучасні технології розвитку критичного мислення та аналітичних здібностей. URL: <https://psihologonline.pro/tekhnolohiyi-rozvytku-krytychnoho-myslennya/>

14. Технології розвитку критичного мислення учнів.
URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/487/48780/KritichneView.pdf>
15. Як розвивати критичне мислення в учнів (з прикладом уроку).
URL: <https://nus.org.ua/articles/krytychne-myslennya-2/>
16. Про кібербулінг для підлітків
URL: <https://www.unicef.org/ukraine/cyberbullying>

ІНФОРМАЦІЙНІ СТОРІНКИ

1. <https://edu-post-diploma.kharkov./> – сайт КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
2. <https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти і науки України
3. <https://www.facebook.com/UAMON/> – Фейсбук сторінка МОН України
4. <https://nus.org.ua/> – сайт «Нова українська школа»
5. <https://www.facebook.com/nus.org.ua/> – Фейсбук сайту «Нова українська школа»
6. <http://osvita.ua/> – сайт Освіта.ua
<https://www.facebook.com/osvita.ua> – Фейсбук сайту Освіта.